

Pöytäkirja

3.4.2020

VN/10384/2019

VN/10384/2019-VM-37

Seurantaryhmän kokous 1/2020

Valtionavustustoiminnan kehittäminen ja digitalisointi -hanke

Aika 25.3.2020 klo 9.30-12.00

Paikka Skype

 Läsnä Tuula Lybeck VM puheenjohtaja
 Jaana Walldén VM varapuheenjohtaja
 Simo Luukkainen (Eeva Hiltusen sijalla) länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
 Matti Ranta Opetushallitus
 Heikki Mannila Suomen Akatemia
 Esa Rantanen Taiteen edistämiskeskus
 Jenni Eskola Traficom
 Ella Bingham Aalto-yliopisto
 Johanna Harjunpää Fingo ry
 Sari Elomaa-Siren Hgin Diakonissalaitoksen säätiö
 Kristiina Kumpula KANE
 Rosa Meriläinen KULTA ry
 Vilho Kolehmainen Metropolia Ammattikorkeakoulu
 Anna Munsterhjelm Allianssi ry
 Jarmo Laitinen Oulun kaupunki
 Vertti Kiukas Soste ry
 Arto Kuusisto Suomen Olympiakomitea
 Tuija Brax Suomen Sydänliitto ry
 Lea Ryyänen-Karjalainen Tieteellisten seurain valtuuskunta
 Liisa Sahanen ARA (Markku Ahon tilalla)
 Jaana Viemerö Suomen Kuntaliitto
 Merja Irjala VM hanketoimisto
 Joose Niemi VM hanketoimisto
 Marita Virtanen Valtiovarainministeriö budjettiosasto

Poissa:

 Juha Kekkonen THL
 Bernt Nordman Natur och Miljö rf
 Sanna Sunikka Kriminaalihuollon tukisäätiö
 Markku Aho ARA

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Puhelin
Telefon
Telephone
Faksi
Fax
Fax
s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

 PL 28
 00023 Valtioneuvosto

 Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

 0295 16001
 +358 295 16001

valtiovainministerio@vm.fi

1 Kokouksen avaus

Kokous avattiin kello 9.30.

2 Ilmoitusasiat

Todettiin hankkeen asetuspäätökseen tehdyt muutokset.

Hankkeen asettamispäätökseen tehtiin 17.12.2019 alkaen muutos, ja hankkeen omistaja- ja ohjausvastuu siirtyi valtiovarainministeriön budjettiosastolta kehittämis- ja hallintotoimintoon (KHT). Samalla ohjausryhmän ja seurantaryhmän puheenjohtajistossa tapahtui muutokset. Hankkeen ohjausryhmän puheenjohtajana toimii tietojohdaja Irja Peltonen KHT:stä ja varapuheenjohtajana lainsäädäntöjohtaja Jouko Narikka budjettiosastolta. Seurantaryhmän puheenjohtajana toimii hankejohtaja Tuula Lybeck ja varapuheenjohtajana projektipäällikkö Jaana Waldén, kumpikin hanketoimistosta.

Todettiin 17.12.2019 tehdyt seurantaryhmän jäsenmuutokset: Eeva Hiltunen Itä-Suomen aluehallintovirastosta (varajäsen Simo Luukkainen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastosta), Johanna Harjunpää Fingo ry:stä sekä Jaana Viemerö Kuntaliitosta (varajäsen Sami Uotinen). Lisäksi Liisa Sahanen on mukana jatkossa Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksesta ARAsa. Tämä muutos sisällytetään ohjaus- ja seurantaryhmien muutoksista myöhemmin keväällä 2020 tehtävään päätökseen.

3 Kokouksen työjärjestys

Hyväksyttiin 19.3.2020 päivätty esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

4 Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen (2/2019) pöytäkirja.

5 Ajankohtaiskatsaus hankkeeseen

Esiteltiin hankkeen ajankohtaiskatsaus hankkeen eri tehtävien osalta.

Käytiin asiasta keskustelua. Kiinnitettiin huomiota siihen, että hankkeen tehokkuus-tavoitteen osalta on hakijoiden näkökulmasta kyse myös siitä, miten tehokasta on valtionavustuksia käyttää, ja siitä, ettei kyse ole pelkästään viranomaistoiminnan tehokkuudesta. Yhdenmukaisuus-tavoitteen osalta tuotiin esille, että kun avustuksia myönnetään hyvin erilaisiin käyttötarkoituksiin, niin onko mielekästä hakea laajaa yhdenmukaisuutta. Todettiin, että hankkeen yhdenmukaisuuteen tähtäävissä toimenpiteissä otetaan huomioon variaatiot eri toimialoittain ja hakijaryhmittäin. Kaikille yhtenäisinä sisältöinä on tunnistettu esim. tasa-arvoon, yhdenvertaisuuteen ja kestävään kehitykseen liittyviä asioita. Yhtenäistämismahdollisuuksia selvitetään myös hakijaryhmittäin.

Järjestöjaoston toiminnan osalta nostettiin esiin näkökulma, että laajennettu kokoonpano kokoontuu harvoin. Järjestöjaostoon liittyvässä keskustelussa kiinnitettiin huomiota siihen, että yhteisöhakijoissa on yhdistysten lisäksi voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä kuten säätiöitä sekä osuuskuntia ja yrityksiä. Esille tuotiin, että hankkeessa on tavoitteena asettaa myös kuntajaosto ja että valmisteluun on saatu ohjausryhmältä mandaatti. Kesäkuussa, ohjausryhmän seuraavassa kokouksessa, todennäköisesti asetetaan kuntajaosto, jonka puheenjohtajuudesta vastaa VM:n kunta- ja aluehallinto-osasto.

Keskustelussa korostettiin sitä, että olisi tärkeää ymmärtää hankkeen tavoitteiden merkitykset ja sisällölliset vaikutukset valtionavustustoimijoiden eri osapuolille kuten esim. myöntäjät ja hakijat. Hanketoimisto selvittää tapoja käydä keskustelua tavoitteista ja niihin liittyvistä tarkennuksista, keinoista ja tehtävistä.

Keskusteltiin ajankohtaisesityksessä esillä olleista pilottihauista liittyen valtionavustusjärjestelmän käyttöönottoihin ja meneillä olevaan määrittelytyöhön. Ohjausryhmä on tehnyt loppuvuodesta 2019 päätöksen ensimmäisen vaiheen pilottikäyttöönottajista (UM, SM:n EUSA-rahasto ja Palosuojelurahasto sekä OKM). Näistä organisaatioista valitaan mukaan pilottihaut. Hanketoimisto teki kaksi erilaista skenaariota syksyille 2021 ja keväälle 2022 ja nyt hankkeessa tehdään työtä pilottihakujen mahdollistamiseksi syksyllä 2021.

Määrittelytyössä on toiminta kuvattu siten, että se soveltuu usean eri toimijan tarpeisiin. Keväällä 2020 syvennetään syksyn 2019 toiminnallisen määrittelytyön sisällöt nk. käyttäjätarinoiksi, jotka ovat keskeinen osa ketterää ohjelmistokehitystä. Hankkeessa on tunnistettu riski siitä, että tässä vaiheessa toiminnallisessa määrittelyssä mukana olevia tahoja on rajattu määrä.

Kokonaisuudessaan työssä on silti huomioitu erilaiset hakijatahot kuten yksityishenkilöt. Nyt mukaan valitut haut ovat sen tyyppisiä, että niistä saadaan sellaista tietoa ja kokemusta, jota voidaan hyödyntää jatkossa, kun mukaan tulee muita toimijoita. On tärkeää, että hankkeessa laadittavan tietokarttatyön pohjalta voidaan laatia tarkempi suunnitelma toimintamallin juurruttamiseksi sekä valtionavustusten myöntäjille että hakijoille.

Esille nostettiin kysymys siitä, miten eri virastot/toimijat päättävät sen, liittyvätkö suoraan alustalle vai säilyttävätkö oman alustansa. Hankkeen tavoitteena on, että kaikki valtionavustushaut löytyvät yhdestä paikasta (haeavustuksia.fi). Vielä ei ole tehty velvoittavuutta koskevaa päätöstä tai tarkempaa aikataulua, milloin kaikkien hakujen tulee löytyä haeavustuksia.fi -palvelusta. Asiointiin käytetään joko hankkeessa kehitettävää valtionavustusjärjestelmää tai valtionapuviranomaisen omaa palvelua. Käsittelyratkaisun ja asiointipalvelun (koko asiointin käytön näkökulmasta) käytön velvoittavuutta ei myöskään ole vielä linjattu. Asiaan liittyy myös valtionapuviranomaisten järjestelmän elinkaari. Hankkeessa tullaan tekemään kuluvaan vuoden aikana selvitys koskien jatkuvan palvelun kustannuksia nyt, sen jälkeen kun on tarkempaa tietoa toteutustyön teknologisista valinnoista ja myös palvelutuottajasta. Myös integraatioiden kustannuksia tarkennetaan.

Esittelyaineiston kalvoon 17 liittyen tarkennettiin, että termi kansalainen sisältää ajatuksellisesti sen, että kyseessä voi olla yhteisöhakija.

6 Valtionavustus 2.0 -toimintamallin strategia- ja arviointiosuuksien suuntaviivat

Keskustelua varten osallistujia oli etukäteen pyydetty miettimään kokouskutsussa esitettyjä kysymyksiä.

Esiteltiin valtionavustus 2.0 -toimintamallin strategia- ja arviointiosuuksien suuntaviivat, joista ohjausryhmä on tehnyt päätöksen alkuvuodesta. Käytiin asiasta keskustelua, ja esitystä pidettiin hyvänä sekä yhteistyömallia tervetulleena ja tarpeellisena.

Avoimuuden näkökulmaa ja myös avustuksella toteutetun toiminnan tulosten jakamista pidetään lähtökohtaisesti hyvänä tavoitteena, Toivottiin selvitettäväksi, lisääkö informaation avaaminen uutta aktiivisuutta kansalaisjärjestöpuolella. Muistutettiin, että järjestöjen rahoitus on osa kansalaisyhteiskunnan elinvoimaisuutta ja osallisuutta. Todettiin, että asia liittyy myös käynnissä olevaan OM:n ohjauksessa toteutettavaan TEAS hankkeeseen, joka selvittää kansalaisyhteiskunnan tulevaisuutta.

Keskustelussa nostettiin esille eri virastojen erilaiset rahoitusmahdollisuudet (esim. EU vs. kansallinen), jotka voidaan kytkeä samaan hankkeeseen tai teemaan. Hankkeessa tiedostetaan eri rahoituslähteet, ja tietynlaisena stressitestinä järjestelmälle toimii SM:n EU-sisäasioiden rahasto, josta valitaan pilottihaku. TEMin EURA ja MMM:n Hyrrä-järjestelmä ovat seuraavan ohjelmakauden käytössä; uusi ohjelmakausi alkaa vuonna 2021. Hanketoimistossa tehtävässä valmistelussa on huomioitu sekä hakija- että myöntäjäpuolella esiintyviä varaumia koskien uutta toimintamallia. Ohjausryhmän päätöksen jälkeen hanketoimistossa on aloitettu suunnittelu myöntäjä- ja hakijatyöpajojen järjestämisestä. Työpajoissa etsitään mm. uudenlaista toimintakulttuuria valtionavustustoimintaan, yhteistyömuotoja ja sitä, miten vaikuttavuuden osoittamisen mittareita, asioita ja sisältöjä ilmaistaan. Näitä pohditaan myös järjestöjaostossa. Toimintamallin jatkokehittämiseen liittyvät työpajat kohdennetaan niille toimijoille, jotka ovat myöntäjiä ja todennäköisiä hakijoita syksyn 2021 valituissa pilottihauissa.

7 Valtionavustusten myöntämisen sisältökysymyksiin liittyvät yhtenäistämismahdollisuudet

Ennen asiakohdan käsittelyä puheenjohtaja antoi puheenvuoron Ella Binghamille (Aalto Yliopisto). Bingham kertoi, että tutkimusrahoituksen hakujen menettelyjä ja taloushallinnollisia asioita koskevaa keskustelua on käyty korkeakoulujen ja BF:n ja SA:n välillä. Toistaiseksi puuttuu vielä vastaava keskusteluyhteys ministeriöihin, jotka myös myöntävät tutkimusrahoitusta yliopistoille. Todettiin, että kustannusmallien yhtenäistäminen on ollut tavoitteena, mutta sillä ei tarkoiteta yhtä ainoa mallia, vaan huomioidaan avustuksen sisällöt ja kohderyhmät. OKM:n kanssa on aika ajoin keskustelua erityisesti tutkimuskentän kustannusasioiden yhtenäistämistä, ja yhtenä vaihtoehtona on nousut esiin ehdotus siitä, että saisiko asian järjestykseen säätämällä yhtenäisen asetuksen. Selvitykset ovat käynnistymässä mutta haaste on se, että miten saadaan koko rahoittajien kenttä yhtenäistettyä. Ehdotusten jalkauttaminen on haaste, joka on tunnistettu myös aiemmissa vastaavissa selvityksissä.

Keskustelun jälkeen esiteltiin luonnos talousasioihin painottuvasta ennakkokysymyslistasta, joka kartoitetaan mahdollisuuksia siitä, miten esim. vuotuisen toiminta-avustuksen talousarviota hakemuksissa voitaisiin yhdenmukaistaa. Ennakkokysymykset liittyvät järjestöjaoston työhön. Tavoitteena on, että tuloksia pystytään käsittelemään jo toukokuussa jaoston kokouksessa, joten järjestöillä on huhtikuu aikaa vastata kyselyyn.

8 Järjestöille jaettavien avustusten käytäntöjä selvittävä kyselyluonnos ministeriöille

Käytiin läpi luonnos koskien ministeriöille lähetettävää kyselyä. Kysely kohdistetaan aluksi rahapeliteutoja jakaville ministeriöille (liittyen hallitusohjelman kirjauksiin) sekä niille ministeriöille, joiden yhteisöhakijat ovat pilottihakujen kohteena. Tavoitteena on löytää pohjaa menettelytapojen yhdenmukaistamiseksi. Myöhemmin kysely on tarkoitus kohdistaa myös muille ministeriöille. Keskustelussa nousi esille, että on tärkeää kysyä ministeriöiden lisäksi myös hallinnonalojen virastoilta. Keskustelussa kyselyä pidettiin tarpeellisena.

Nostettiin esiin tarpeen kysyä myös kilpailuvaikutusten arviointia koskevista käytännöistä. Asia sai kannatusta. Hanketoimisto/järjestöjaosto pohtii ja arvioi, miten kilpailuvaikutusten arviointi toteutettaisiin ja toteutuuko toivottu syvälinen käytäntöjen läpikäynti webropol-kyselyllä vai toimitusko erillinen selvitystyö paremmin.

9 Tutki avustuksia.fi palvelun tietotarpeet

Esiteltiin tutkiavustuksia.fi:n (kansallinen tietovaranto) toteuttamiseen liittyvän materiaalin.

Käytiin asiasta keskustelua ja todettiin, että esim. Urheilun toimialatietoa sisältävä Suomisport on otettu huomioon osana hankkeen arkkitehtuuria. Keskustelussa nostettiin esille se, että hakijan kannalta tiedolla johtaminen tarkoittaa myös sitä, että kerättyä tietoa voidaan käyttää myös oman toiminnan kehittämiseen.

Keskusteltiin siitä, että joidenkin toimijoiden kohdalla perinteinen toimialan määrittely voi olla ongelmallinen. Tuotiin myös esille ongelmallisena kysymyksenä se, että joissakin rahoitusmuodoissa rajataan hakemisen mahdollisuus tiettyyn yhteisömuotoon (esim. Korona-tukitoimet Business Finlandin ja Finnveran osalta).

10 Muut asiat

Ei muita asioita.

11 Kokouksen päättäminen

Seuraava seurantaryhmän kokous on to 11.6.2020 klo 9.30-12.

Liitteet	-
Jakelu	Seurantaryhmän jäsenet
Tiedoksi	Ohjausryhmän jäsenet Hanketoimisto Hankeikkuna